

Poble

Monistrol de Calders

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	la zona nord i en part est del nucli antic del poble, per sobre de la riera de Sant Joan.
Alçada:	455
Coordenades:	
Latitud:	41.76097
Longitud:	2.01486
UTM Est (X):	418108
UTM Nord (Y):	4623706

Classificació

Número de fitxa	08128 - 85
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVIII-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	diversos propietaris
Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa:	dg., 09/12/2018 - 01:00

Descripció

El conjunt arquitectònic i urbanístic que constitueix el que s'anomena el Poble, i també citat com a Poble Amunt en la bibliografia, ocupa aproximament l'àrea que es defineix per sobre de la Sagrera i de Poble

Avall, en alguna part constituint la continuïtat natural de Poble Avall cap a Poble Amunt, sense que impliqui un canvi, tall o limitació totalment clara i definida en alguna part. A grans trets, inicialment Poble Amunt inclou els carrers de la Mallola, de la Vinya, del Torrent, del Call, part del Carrer de Sant Llogari i Carrer Xic, entre altres; amb el temps aquesta zona anirà creixent i ocupant-se, afavorint i especialment destacant la construcció d'immobles vers el carrer de Sant Llogari, tot resseguint el camí de Castellterçol. Pel que fa als carrers, aquests són estrets, sense voreres i de traçat molt lleugerament corbat, tot adaptant-se al terreny, per bé que en el cas del Carrer de la Vinya amb un traçat recte i lleugerament més ample. La tipologia de cases existents majoritàriament són edificis entre mitgeres, compta amb edificis d'alçades diverses, de planta baixa, i una, dues o més plantes, amb un espai o golfes sota coberta, que en alguns casos és a manera de galeria o eixida coberta; en general amb teulada a dues vessants de teula àrab i amb el carener en paral·lel al carrer. En conjunt són cases amb murs de paredat comú amb la superfície arrebossada i pintada, tot i que alguns edificis conserven vist el parament; un gran nombre de les cases disposen d'obertures emmarcades per llindes planes monolítiques, muntants i ampits en les finestres, tot en pedra més o menys treballada, i amb diversos casos amb dates, noms incisos; la gran majoria de dates visibles són del segle XVIII. També compta amb diverses cases en que les obertures són de llinda i muntants de maó massís vist, en aquests casos, la majoria amb els murs de paredat comú vist. El Carrer de la Mallola, sembla que el més antic de Poble Amunt, també compta amb algun exemple de portalada adovellada.

Observacions:

Les cases que conformen part de Poble Amunt conserven en general les característiques d'una casa de poble de tipologia més aviat senzilla però amb diversos exemples amb elements arquitectònics d'interès patrimonial, especialment a les seves obertures, sobretot al carrer de la Mallola, al carrer de la Vinya i de Sant Llogari, entre altres. Tot i la diversitat constructiva que es pot observar en aquesta zona del poble, manté certs patrons tradicionals que formen part d'un ventall cronològic molt ampli, entre el segle XVIII i XX. També cal anotar que moltes cases han experimentat reformes i transformacions considerables.

La zona ha estat caracteritzada també per ser l'àrea on s'hi ubicaren diversitat de comerços i establiments.

La denominació de Poble Amunt es recull bàsicament en la bibliografia, sense que constin referències publicades, bàsicament és una denominació que permet situar i englobar la segona onada constructiva del poble de Monistrol de Calders, a la vegada que sembla que per una contraposició oral vers el Poble Avall.

Història

La urbanització de la zona que s'anomena Poble Amunt es pot considerar com la segona àrea de desenvolupament i creixement urbanístic després de Poble Avall; tot i que cronològicament durant part de la seva evolució constructiva coincideixen o sigui que es construeix simultàniament a Poble Avall i Poble Amunt, a grans trets, la primera zona s'urbanitzà primer i seguidament es desenvolupa Poble Amunt. En aquest sentit, el període de major auge constructiu de Poble Amunt s'experimentà durant el segle XVIII i XIX, tot i que tindria continuïtat durant el segle XX. Les necessitats de construcció de noves cases continuà degut a l'augment de població, causat per diferents factors, entre els quals l'increment poblacional general i concretament també per l'augment de mà d'obra necessària al camp català i també per l'inici de la industrialització, amb la implantació de fàbriques tèxtils a Monistrol de Calders i als municipis veïns. D'una manera força similar al que succeí a la zona de Poble Avall, en el cas de Poble Amunt, l'origen el trobem en la parcel·lació de terres propietat de la finca del mas Saladic; aquest mas també es veié afectat per la crisi econòmica comportant que diversos dels seus masos es quedessin deshabitats. La família propietària del mas Saladic, es vengué terres de l'antic mas Golobard que quedaven separades de les del mas

Saladic pròpiament a la zona de l'actual carrer del Torrent (Torrent del Met), a la família Catot, els quals serien els promotors de la parcel·lació de terres i l'establiment de patis per la construcció de noves cases. En una primera fase, sobretot al carrer de la Mallola (que connectava amb el camí de Moià i amb el camí missader de la Païssa, i per tant, amb la Placeta i el camí de Calders, entre altres). Una segona gran fase constructora de Poble Amunt, comportà la urbanització i establiment de cases al carrer de la Vinya i part del carrer del Call i del Carrer Torrent, així com el primer tram del carrer de Sant Llogari (incloent el carrer Xic). Mica en mica s'anaren ocupant i construint cases a la resta d'espais lliures, creant els demés carrers que conformen Poble Amunt. El poble de Monistrol continuaria creixent en diferents fases i zones, tot i que durant molt de temps va mantenir una configuració compacte del que avui podem anomenar la part del poble, i no serà fins avançat el segle XX que es desenvoluparen les zones que configuraran les urbanitzacions (ERILL; GUAL; MANENT: 2006, 38-41).

Bibliografia

- ERILL I PINYOT, G.; GUAL I PURTÍ, J.; MANENT I ORISTRELL, LI. (2006): Monistrol de Calders. El poble dels pagesos enginyers. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.
- PERARNAU I LLORENS, J.; PIÑERO I SUBIRANA, J. (1993): Monistrol de Calders. La seva història i el seu patrimoni. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.
- GUAL I PURTÍ, J. (2010): Monistrol de Calders, del calaix, una imatge i una història. Ajuntament de Monistrol de Calders i Zenobita edicions.

